

RECENZE A ANOTACE

Bříza P. Volba práva a volba soudu v mezinárodním obchodě.
Praha: C. H. Beck, 2012, 300 s.

V říjnu roku 2012 vyšla kniha s názvem *Volba práva a volba soudu v mezinárodním obchodě*. Dílo je zařazeno do edice příruček pro právní praxi. Zařazení do této kategorie je příhodné, neboť autor Petr Bříza je vedle akademické činnosti praktikujícím advokátem a v samotném díle je na využitelnost poznatků v právní praxi kladen důraz.

Ústřední problematiku monografie představují tradiční instituty práva mezinárodního obchodu – volba práva a volba soudu. Zároveň se jedná o téma velmi aktuální, zejména s ohledem na přijatou revizi nařízení Brusel I, která nabude účinnosti v plném rozsahu 10. ledna 2015.

Kniha je velmi pečlivě a přehledně strukturována. Monografie je psána velmi čtivě a i přes velké množství faktických údajů nebudí dojem učebnicového textu. Její obsah sestává z pěti kapitol, druhá a třetí kapitola se pak dělí na část A a B. Po úvodních částech monografie a seznamu zkratk následuje první kapitola, věnovaná významu volby práva a volby soudu v mezinárodním obchodním styku. Zejména je zde zdůrazněn základní princip autonomie smluvních stran, z něhož oba rozebírané instituty vycházejí. Autor také zmiňuje faktory, které mohou být omezením pro volbu rozhodného práva – imperativní normy a výhradu veřejného pořádku. Pozornost je také věnována jevu známému jako forum shopping, jehož nežádoucím účinkům lze zabránit (i když ne zcela) prostřednictvím volby soudu.

Druhá kapitola je věnována prvním ze stěžejních témat práce, a to volbě soudu. Dělí se na dvě části, přičemž první z nich je věnována právní úpravě v EU a druhá v mezinárodních instrumentech. Nejdůležitějšími předpisy, které zavazují členské státy EU, jsou Římská úmluva a nařízení Řím I. Tyto předpisy obsahují kolizní normy, které jsou klíčové pro uplatnění volby práva v mezinárodním obchodním styku. Autor vymezuje jejich časovou a věcnou působnost, vztah k jiným právním aktům, jakož i samotné náležitosti volby práva. Je třeba však především ocenit snahu o zodpovězení některých sporných otázek, které se v souvislosti s touto problematikou vynořují. Za všechny bych vyzdvihla otázku existence relevantního mezinárodního prvku, která je klíčovým předpokladem „plnohodnotné“ volby práva. Vymezení mezinárodního prvku je v monografii demonstrováno na praktických příkladech. Z mezinárodních úmluv upravujících volbu práva je třeba zmínit především Meziamerickou úmluvu o právu rozhodném pro mezinárodní smlouvy a Haagskou úmluvu o právu rozhodném pro mezinárodní koupi zboží.

Další část práce je věnována druhému důležitému institutu práva mezinárodního obchodu – volbě soudu. Stejně jako v předchozím případě je kapitola rozdělena na dvě části, přičemž první se zabývá právní úpravou v EU a druhá v mezinárodních instrumentech. Autor se zaměřuje především na základní evropský předpis v této oblasti – nařízení Brusel I, a to včetně jeho revize. Kromě rozboru náležitostí volby soudu se autor opět snaží hledat odpovědi na některé sporné či dosud neřešené otázky. Z mezinárodních smluv je rozebrána především Haagská úmluva o dohodách o volbě soudu, jejímž cílem je sjednotit pravidla pro volbu soudu v mezinárodním obchodě po celém světě.

Obsahem další kapitoly je právní úprava dotčených institutů mezinárodního práva soukromého v USA. Autor zde poukazuje zejména na absenci jednotné federální úpravy. Následkem toho se přístupy značně liší v jednotlivých státech. Základní přehled je opět doplněn o případy z praxe.

Poslední kapitola monografie je věnována volbě práva i volbě soudu v komparativním pohledu. Autor se také zamýšlí nad předpokládaným vývojem právní úpravy a prezentuje některé úvahy *de lege ferenda*.

Závěrem je možno konstatovat, že monografie detailně analyzuje institut volby práva a volby soudu a může být přínosem pro posluchače právnických fakult, kteří si chtějí prohloubit znalosti v této problematice. Knihu lze také jednoznačně doporučit všem, kdo se potřebují v daném tématu zorientovat, a to zejména při výkonu právní praxe.

Mgr. et Mgr. Barbora Vlachová
Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

**Snijders H. – Vogenauer S. (eds.) Content and Meaning of National Law
in the Context of Transnational Law.**

Mnichov: Sellier European Law Publishers, 2009, 222 s.

Nakladatelství Sellier, specializující se především na evropské právo a mezinárodní právo soukromé, ve spolupráci s Institutem evropského práva a právní komparatistiky právnické fakulty Univerzity v Oxfordu a Institutem E. M. Meijerse při Univerzitě v Leidenu vydalo sborník dvanácti velmi zajímavých příspěvků z oblasti mezinárodního a evropského práva. Jednotlivá pojednání v recenzovaném sborníku se zabývají vzájemnými vlivy nadnárodního práva (především práva Evropské unie a Rady Evropy) a vnitrostátního práva ve světle vnitrostátní normotvorby a aplikační praxe soudů. Editory sborníku jsou Henk J. Snijders, profesor občanského práva na Univerzitě v Leidenu, a Stefan Vogenauer, profesor právní komparatistiky na Univerzitě v Oxfordu a člen Brasenose College v Oxfordu. Autory dílčích příspěvků jsou holanďáci, angličtí a švýcarští akademici a právní odborníci nejen z oblasti mezinárodního práva (např. Déirdre Dwyer, Maya Hertig Randall, John Cartwright).

Jak poznamenávají sami editoři ve společném úvodu k recenzovanému sborníku, nadnárodní právo si nevystačí s pouhou prostou aplikací jakožto specifický soubor pravidel. Je nutné brát jej v potaz jako další hledisko i při interpretaci a tvorbě národního práva, neboť jen tímto lze docílit vzájemného souladu národního práva s právem nadnárodním.

Jako první je v recenzovaném sborníku zařazen příspěvek emeritního profesora ústavního a správního práva na Univerzitě v Leidenu Everta A. Alkemy (*Včleňování mezinárodního práva do vnitrostátního právního řádu – některé postupy a ústavní problémy*). Autor se v něm zabývá problematikou pronikání mezinárodního práva do nizozemského právního řádu a zaměřuje se zejména na způsoby, kterými se tak děje, a poukazuje na společné a typické znaky implementace Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a judikatury Evropského soudu pro lidská práva. V závěru svého příspěvku upozorňuje na nutnost obezřetnosti mezinárodních organizací při jejich rozhodování a normotvorbě, aby tímto dříve či později nezavdaly příčinu vzniku konfliktů mezi veřejnou správou a soudnictvím nebo parlamentem.

Některými jevy, které s sebou přináší právě pronikání mezinárodního práva do práva národního, se v rámci svého mimořádně zajímavého příspěvku zabývá i Wim J. M. Voermans (*Gold-plating a Double Banking: Přečeňovaný problém?*), profesor ústavního práva na Univerzitě v Leidenu. V souvislosti se stále se zvyšující administrativní zátěží, kterou s sebou evropská normotvorba pro jednotlivé státy přináší, popisuje jev souhrnně nazývaný jako *nadměrná implementace*. Tento jev zahrnuje tzv. *double banking* (situaci, kdy normy evropského práva regulují stejnou právní oblast jako národní normy, přičemž oba právní systémy nejsou ve vzájemném plném souladu) a *gold-plating* (situaci, kdy vnitrostátní opatření provedená nad rámec regulace vyžadované evropskými směnicemi přináší domácímu obchodu nepřiměřenou zátěž a konkurenční nevýhody). Autor dále srovnává dvě studie zabývající oběma výše popsány jevy – nezávislé hodnocení lorda Neila Davidsona z roku 2006 (tzv. Davidson